

■ Ἐπὶ τῇ ἱερᾷ μνήμῃ αὐτῆς (25ῆ Σεπτεμβρίου)

Ἡ Ὁσία Εὐφροσύνη

Ἀπολυτίκιον. Ἦχος πλ. δ΄.

Ἐν σοὶ Μητερ ἀκριβῶς διεσώθη τὸ κατ' εἰκόνα· λαβοῦσα γὰρ τὸν Σταυρόν, ἠκολούθησας τῷ Χριστῷ, καὶ πράττουσα ἐδίδασκες, ὑπερορᾶν μὲν σαρκός, παρέρχεται γάρ· ἐπιμελίσθαι δὲ ψυχῆς, πράγματος ἀθανάτου· διὸ και μετὰ Ἀγγέλων συναγάλλεται ὀσία Εὐφροσύνη, τὸ πνευμά σου.

Ἔτερον Ἀπολυτίκιον. Ἦχος πλ. α΄. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Ὡς παρθένος φρονίμη καὶ ἀδιάφθορος, κατηγγυήθης ὀσίως τῷ Ζωοδότῃ Χριστῷ, καὶ προσκαίρων τὴν χλιδὴν ἐμφρόνως ἔλιπες· ὅθεν ἐν μέσῳ τῶν ἀνδρῶν, ὡς ἀμόλυντος ἀμνάς, ἐξέλαμψας Εὐφροσύνη, καὶ τοῦ Βελίαρ τὰ κέντρα, τῇ πολιτεία σου ἀπήμβλυνας.

Κοντάκιον. Ἦχος β΄. Τὰ ἄνω ζητῶν.

Τῆς ἄνω ζωῆς, τυχεῖν ἐπιποθήσασα, τὴν κάτω τρυφήν, σπουδαίως καταλέλοιπας, καὶ σαυτὴν ἀνέμιξας, ἀναμέσον ἀνδρῶν παναοίδιμε· διὰ Χριστὸν γὰρ τὸν Νυμφίον σου, μνηστῆρος προσκαίρου κατεφρόνησας.

Ἔτερον Κοντάκιον. Ἦχος δ΄. Ἐπεφάνης σήμερον.

Εὐφροσύνης πρόξενος ἡ βιοτὴ σου, τοῖς ἐν κόσμῳ γέγονε, προτυπωθείσης ἐναργῶς, τῇ φερωνύμῳ σου πάνσεμνε, προσηγορίᾳ Εὐφροσύνη ἐνδοξε.

Μεγαλυνάριον.

Μνήστορα λιποῦσα τὸν γεηρόν, φαιδρῶς ἐνυμφεύθης, τῷ ὡραίῳ κάλλει Χριστῷ, δι' ἀμέμπτου βίου, Ὁσία Εὐφροσύνη, δι' οὗ ἄει εὐφραίνεις, τοὺς σε γεραίροντας.

Ὡρολόγιον τὸ Μέγα.

Αὕτη ὑπῆρχεν ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ, ἐν ἔτει 410, θυγάτηρ Παφνουτίου· λαθοῦσα δὲ αὐτόν, καὶ Σμάρραγδος μετονομασθεῖσα, εἰσῆλθεν ὡς εὐνοῦχος βασιλικός, ἐν ἀνδρικῷ σχήματι, εἰς μοναστήριον ἀνδρῶν, ἔνθα ἔζησεν ἄγνωστος 38 ἔτη.

Συναξάριον.

Τῇ ΚΕ' τοῦ αὐτοῦ μηνός, Μνήμη τῆς Ὁσίας Μητρὸς ἡμῶν Εὐφροσύνης, θυγατρὸς Παφνουτίου τοῦ Αἰγυπτίου.

Στίχοι.

Τὸ θῆλυ κρύπτεις ἀνδρικῶς Εὐφροσύνη,

Καὶ κρυπτὰ τὸν βλέποντα Δεσπότην βλέπεις.

Εἰκάδα Εὐφροσύνη κατὰ πέμπτην πότμον ὑπέστη.

Ἡ τὴν φύσιν λαθοῦσα καὶ τερπνὰ βίου, Κλήσιν Σμάραγδος, τὸν δὲ νοὺν Εὐφροσύνη, Λιποῦσα πᾶσαν τοῦ βίου φαντασίαν, Ἄνδρῶν μοναστῶν ἀγαπήσασα βίον. Εὐνοῦχος ὡσπερ βασιλικῶν δωμάτων, Ἐν ἀνδρικῷ σχήματι γνωστὸς οὐδόλως, Μονῇ προσῆλθε, καὶ θέλημα καὶ τρίχας Ἐκδοῦσα, καὶ σπεύδουσα λαθεῖν πατέρα. Καὶ εὖ τυχοῦσα τοῦ ποθουμένου, πόσοις Κόποις, πόνοις τε, καὶ προσευχαῖς συντόνοις· Τὸ μαλακὸν τέτηκε δεινῶς σαρκίον, Ἄπαντας ἐκπλήττουσα τῇ κακουχίᾳ. Οὐκ ἔστιν εἰπεῖν, ἀδυνατεῖ καὶ λόγος. Ὡς πῶς λαθοῦσα πατέρα, πρᾶγμα ξένον! Καλὴ θυγάτηρ, τῶν μοναστῶν ἐν μέσῳ Τρέχουσα, λίθος ὡς σμάραγδος εὐρέθη· Πολλὴ γὰρ ἡ ζήτησις ἐκ τῶν ἰδίων, Πατρὸς βρύχοντος ἐκ πόνου τῆς καρδίας, Τῆς Εὐφροσύνης τὴν μακρὰν ἐκδημίαν, Τριπλῆ δεκάδι πρὸς ὀκτώ, φεῦ! χρόνοις, Ὅρη, βάραθρα, καὶ τόπους ἐρημίας Περιπολοῦντος, καὶ στένοντος ἐκ βάθους.

Τὴν εἰκοστὴ πέμπτη τοῦ ἰδίου μήνα, Μνήμη τῆς Ὁσίας Μητέρας Εὐφροσύνης, κόρης τοῦ Παφνουτίου τοῦ Αἰγυπτίου.

Στίχοι.

Τὴν γυναικεία σου φύση κρύβεις Εὐφροσύνη μὲ ὄψη ἄνδρα,

καὶ μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς σου βλέπεις τὸν Δεσπότην ποὺ βλέπει τὰ πάντα.

Τὴν εἰκοστὴ πέμπτη ἡμέρα ἡ Εὐφροσύνη παρέδωσε τὸ πνεῦμα.

Αὐτὴ ποὺ δὲν ἔδωσε σημασία στὴν φύση καὶ στὶς ἀπολαύσεις τῆς ζωῆς, Σμάραγδος στὸ ὄνομα καὶ Εὐφροσύνη στὴν πραγματικότητα, ἐγκατέλειψε κάθε εἶδωλο τῆς ζωῆς καὶ ἀγάπησε το βίον τῶν μοναχῶν. Ἐνας εὐνοῦχος με ὄψη ἄντρα, ἐντελῶς ἄγνωστος, προσῆλθε στὴν μονὴ σὰν σὲ παλάτι βασιλικό, ἀπέβαλε τὸ θέλημα καὶ τὰ μαλλιά της, κρύφτηκε ἀπὸ τὸν πατέρα της καὶ πέτυχε αὐτὸ ποὺ ποθοῦσε μὲ κόπους καὶ μόχθους πολλοὺς καὶ ἔντονες προσευχές· ἔλειωσε τὴν τρυφερὴ τῆς σάρκα ἐκπλήσσοντας ὅλους μὲ τὴν κακοπάθεια. Τὸ πῶς; Ἄδύνατον νὰ πεῖ καὶ νὰ τὸ ἐκφράσει κάποιος. Πῶς κρύφτηκες ἀπὸ τον πατέρα, παράξενο πρᾶγμα! Κόρη καλὴ, ποὺ τρέχει ἐν μέσῳ τῶν μοναχῶν, μὴ πέτρα ποὺ ἔγινε σμαράγδι. Ἦταν πολλὴ ἡ ἀναζήτησις ἀπὸ τοὺς δικούς της· στέναζε ἡ καρδιά τοῦ πατέρα της, σωστὴ βροντή, γιὰ τὴν μακρινὴ φυγὴ τῆς Εὐφροσύνης· τριάντα ὀκτὼ χρόνια, ἀλλοίμονον, στὰ ὄρη περπατοῦσε, στὶς χαράδρες καὶ στὶς ἐρημίες, ἀναστενάζοντας βαθειά.

Ἄλλ' ὁ Σμάραγδος αὐτός, ἡ Εὐφροσύνη,
Ὡ Πάτερ, εἰπὼν τὸν τελευταῖον λόγον,
Ὡς ἐμπόρευμα τῶν μακρῶν λαβῶν κόπων,
Τῶν οὐρανῶν γέγηθε τῇ μεταστάσει.
Κακείνος, ὡσπερ ἐκπλαγείς, φεῦ τοῦ πάθους!
Πέπτωκεν εἰς γῆν ὡσπερ ἄψυχος νέκυσ.
Ἄκουσμα καὶ γὰρ παράδοξον καὶ ξένον
Ἦκουσεν ὄντως· τί γὰρ ἄλλο καὶ πάθοι;
Καὶ λοιπὸν ἀφείς καὶ βίον καὶ πατρίδα,
Καὶ ζῆλον ὡσπερ αἰνετῶν παιδὸς πόνων
Ἐνθεῖς ἑαυτῷ, καὶ πόθου δείξας φλόγα,
Διάδοχος βίου τε ὡς πατὴρ τέκνου
Γεγώς, μετέστη πρὸς μονὰς οὐρανίους.

Ἄλλὰ ὁ Σμάραγδος ὁ ἴδιος, ἡ Εὐφρο-
σύνη, μὲ τελευταῖο στὰ λόγια τῆς τὸ «Πατέ-
ρα μου», ἀνέλαβε τοὺς μεγάλους κόπους
σὰν νὰ ἴταν ἐμπόρευμα, καὶ εὐφράνθηκε
γιὰ τὴν μετástασή τῆς στοὺς οὐρανοὺς. Κι
ἐκεῖνος, σαστισμένος, ἀλλοίμονο στὴν
ἀδυναμία, ἔπεσε στὴ γῆ σὰν ἄψυχος
νεκρός. Πράγματι ἄκουσε κάτι παράδοξο
καὶ ἀλλόκοτο· τί ἄλλο θὰ μπορούσε νὰ
πάθει; Ἐγκατέλειψε λοιπὸν ζωὴ καὶ
πατρίδα, ἔβαλε μέσα του ζῆλο σὰν τοῦ
παιδιοῦ του τοὺς ἀξιέπαινους κόπους,
ἔδειξε φλογερὸ πόθο καὶ ὡς πατέρας ἀφοῦ
κληρονόμησε τὴ ζωὴ ἐκείνη τοῦ παιδιοῦ
του, μετέστη στὶς οὐράνιες κατοικίες.